

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!**

A Fővárosi Ítéltábla dr. Virágh Ferenc ügyvéd által képviselt felperesnek dr. Tasnádi Gábor ügyvéd által képviselt alperes ellen tervezési díj megfizetése iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2007. május 24-én kelt 15.G.40.159/2002/101. számú ítélete ellen az alperes részéről 102. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta az alábbi

**í t é l e t e t:**

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az alperes késedelmi kamatfizetési kötelezettségét a mindenkor jegybanki alapkamattal megegyező mértékben, a 2.437.500 (kettőmillió-négyszázharminchétezer-ötszáz) forint részösszeg után a késedelmi kamat kezdő időpontját 2002. április 30. napjában állapítja meg, az ítélet egyéb rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 (ötszázezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt jogorvoslati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

**I n d o k o l á s**

Az alperes, mint megrendelő 2001. november 22-én tervezési szerződést kötött a felperessel, mint tervezővel a „...i-víz völgye vízrendezése tárgyában; ..., ..., ..., ..., ...” ... községek belterületi csapadékvíz elvezetése és hat hektáros záporvíz-tározó létesítése céljából a vízjogi létesítési engedélyezési tervdokumentáció, a tenderdokumentáció és a kiviteli terv elkészítésére összesen 81.000.000 forint és ÁFA (bruttó 101.250.000 forint) díj kikötése mellett. Az egyes tervdokumentációk elkészítésére a felek külön határidőket szabtak, s a szerződés feljogosította a felperest részszámla benyújtására, a díj késedelmes fizetése esetére a mindenkoriban jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat terhelte az alperest.

A felek utóbb a kiviteli terv teljesítésének határidejét módosították, és a felperes a 2002. március 29-i módosított határidőre készítette el és adta át az alperesnek a kiviteli terveket. 2002. május 24-én a fővállalkozó részvételével tartott egyeztetésről felvett jegyzőkönyvben a felek - többek között - rögzítették, hogy a felperes részéről átadott tervek alapján a létesítmények kivitelezése megkezdhető, „a fővállalkozó a rendelkezésre bocsátott kiviteli terveket teljes egészében elfogadja. További tervekiegészítésekre és tervezői művezetésre nem tart igényt.” E jegyzőkönyv tartalmazta azt is, hogy a „tervező további kiegészítő közreműködés helyett” elkészíti a megvalósulási tervet és a tervezési szerződést ennek megfelelően módosítani fogják.

Az alperes 2002. október 24-én kelt, a felpereshez intézett levelében hibás teljesítésre hivatkozással szavatossági és kötbérigényt jelentett be, megjegyezve, hogy a „...i-víz egyszerűsített fenntartási-, a záporvíz tározóhoz kapcsolódó humuszgazdálkodási-, valamint az ún. „D”-terv (megvalósulási terv) nem készült el, s közölte; a tervekre nem tart igényt, és e vonatkozásban eláll a tervezési szerződéstől.

A felperes nem ismerte el a kiviteli tervek vonatkozásában a hibás teljesítést, és az alperes által hivatkozott tervekkel kapcsolatban a szerződéses kötelezettségét, s mivel az alperes a kikötött díjból 63.500.000 forintot fizetett meg, ezért a felperes a nem teljesített ellenszolgáltatás iránti igényét az elsőfokú bíróság előtt érvényesítette. Módosított keresetében 37.750.000 forint és kamatai megfizetésére kérte az alperes kötelezését, a tőkekövetelése a ..., a ..., a ... és ... sorszámú számlák alapján 7.500.000, 10.000.000 - 10.000.000 és 10.250.000 forint részösszegeket foglalta magában. A felperes hivatkozása szerint a szerződésben vállalt terveket elkészítette és átadta, azokat az alperes a kivitelezés megkezdésére alkalmasnak találta, s tagadta, hogy a felek a szerződés tárgyát módosították és ezért megvalósulási tervet kellett volna készítenie. Előadta, hogy a „...i-víz jókarbahelyezése” megnevezésű fenntartási terv valójában egyszerűsített építéstechnológiai terv, amelyet a kivitelező tud elkészíteni, s állította továbbá, hogy a humuszgazdálkodási terv elkészítése is a kivitelező feladatát képezte.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, egyrészt a kiviteli tervek hibáira, másrészt arra hivatkozással, hogy a felperes a szerződésben vállalt tervek nem mindegyikét készítette el, ezért e vonatkozásban elállt a tervezési szerződéstől, és 50.942.500

forint és ennek 2002. május 24-től számított kamatai megfizetése iránt viszontkeresetet terjesztett elő a felperessel szemben. Követelésének összetevői a megvalósulási terv hiánya okán 10.250.000 forint és 2.460.000 forint meghiúsulási kötbér, a „...i-víz jókarbahelyezése” megnevezésű fenntartási terv elkészítésének hiánya miatt 6.218.750 forint és 1.492.500 forint meghiúsulási kötbér, továbbá a kiviteli tervek hibáit állítva 16.956.250 forint 20 % mértékű árleszállítás, valamint 13.565.000 forint hibás teljesítési kötbér.

Az elsőfokú bíróság 2007. május 24-én kelt ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 32.687.500 forintot, valamint 2.437.500 forint után 2002. február 13-tól, 10.000.000 forint után 2002. május 2-től, 10.000.000 forint után 2002. november 30-tól, 10.250.000 forint után 2003. április 16-tól 2004. december 31-ig évi 11 %, 2005. január 1-től a késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat szerinti késedelmi kamatát, valamint 1.749.000 forint és 349.800 forint ÁFA ügyvédi munkadíjat, továbbá 900.000 forint egyéb perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította, megállapította, hogy a feljegyzett illeket az állam viseli. A határozat indokolása szerint a peres felek között a Ptk. 408. §-a szerinti tervezési szerződés jött létre, amelynek alapján a felperes a szerződésben vállalt tervek hibátlan elkészítésére, az alperes pedig azok átvételére és a szerződés szerinti díj megfizetésére köteles. A perben az alperest terhelte a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése értelmében annak bizonyítása, hogy a felperes a szerződés szerint nem készített el minden tervet, és a belterületi csapadékvíz elvezetésére készített kiviteli terv hibás volt. Az elsőfokú bíróság elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felek módosították-e a szerződést, s ezáltal a felperes feladatává vált-e a megvalósulási terv, illetve feladatát képezte-e a kiviteli terv készítése keretében a „...i-víz jókarbahelyezése” megnevezésű fenntartási- és az ehhez kapcsolódó rekultivációs terv elkészítése. Az elsőfokú bíróság a meghallgatott tanúk nyilatkozata alapján megállapította, hogy a tervezési szerződés módosítására nem került sor, s a kiviteli tervek egyeztetéséről 2002. május 24-én felvett jegyzőkönyv nem minősíthető az írásban megkötött tervezési szerződés módosításának a megvalósulási tervet tekintve, és a tervezési szerződés módosítására az alperes megbízásából eljáró személyek felhatalmazással nem bírtak. Álláspontja szerint a perben beszerzett szakértői vélemények is alátámasztották, hogy nem tartozott a felperes szerződéses kötelezettségi körébe e feladat, a megvalósulási terv elkészítésére a kivitelező a ... Kft.-vel szerződött, így az alperes nem hivatkozhat hibaként a megvalósulási terv hiányára. A perben eljáró ... szakértő és a peres felek indítványára kirendelt ... ellenőrző szakértő megállapításait elfogadva az elsőfokú bíróság úgy ítélte, hogy a felperesnek nem volt feladata a „...i-víz jókarbahelyezése” megnevezésű fenntartási terv elkészítése, a rekultivációs terv kérdésében a per egyéb adatai mérlegelésével megállapította, hogy a tervezőnek e terv elkészítése sem volt a feladata. Mindezekből következően a tervek hiányával kapcsolatos alperesi ellenköveteléseket - a kötbérigényekre is kiterjedően - megalapozatlannak találta. Az elsőfokú bíróság az alperes viszontkeresettel érvényesített hibás teljesítési kötbérigényét részben találta alaposnak, a szerződésben hibás teljesítés eseteire kikötött, a teljes díj 20 %-át kitevő követelést 5 %-ra azzal az indokolással

mérsékelte, hogy a belterületi csapadékvíz elvezető rendszer kiépítése során a szakértők a díj 1 %-os mértékében tartották megalapozottnak az árleszállítást, s a szakvélemény szerint inkább hiányosságról, mint hibáról van szó, amely a kivitelezés során folyamatosan korrigálható volt, valamint a hibák egy része az átépítések, illetve javítások miatt már nem volt megállapítható. Az elsőfokú bíróság az előzőeknek megfelelően számított hibás teljesítési körbért; 5.062.500 forintot a felperes 7,5 millió forint összegű számlakövetelésébe beszámította és így 32.687.500 forint és az ítélet rendelkező részében megjelölt részösszegek után számított kamatok megfizetésére kötelezte az alperest, elutasítva az alperesnek az 5.062.500 forintot meghaladó viszontkereseti igényét. A perkölségről a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése szerint határozott.

Az alperes nyújtott be fellebbezést az első fokú ítélet ellen, annak megváltoztatásával a kereset elutasítását, a viszontkeresetnek megfelelő döntés meghozatalát kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság részben helyes tényállás alapján téves következtetésre jutott, amikor a megállapított hibás teljesítés ellenére az alperes árleszállítás iránti kérelméről nem rendelkezett. Álláspontja szerint téves a tervek hiányával kapcsolatos következtetése is, mert ... szakértő rögzítette a szakvéleményében, hogy a tervezési szerződés értelmében a felperes feladata volt a rekultivációs terv elkészítése, állította továbbá, hogy a felperes feladata volt a jókarbahelyezési tervek szolgáltatása is, és a 2002. május 24-én felvett jegyzőkönyv értelmében a felperes kötelezettséget vállalt a megvalósulási terv elkészítésére. Sérlemzte, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg a kamatfizetés kezdő időpontját, a 2002. március 29-i megállapodás értelmében 2002. február 13-án nem volt fizetési határidő, így ettől kezdve késedelmi kamat sem követelhető, s ez vonatkozik a további határidőkre is. Hivatkozott arra is, hogy a tervezési szerződés V.4. pontja alapján a felek késedelem esetére a mindenkor érvényes jegybanki alapkamatot kötötték ki, és az elsőfokú bíróság nem ennek megfelelően állapította meg a kamat mértékét.

A fellebbezési eljárásban - felhívásra előterjesztett - 2007. október 17-én kelt beadványa összegezeként az elsőfokú ítélet megváltoztatására irányuló kérelmét az alperes akként pontosította, hogy a felperes keresetének 4.325.000 forint feletti részét - szavatossági igénye alapján - nem teljesítés, illetve hibás teljesítés folytán elutasítani kérte, és az első fokú eljárásban előterjesztett viszontkeresetére figyelemmel összesen 17.517.500 forint kötbér, s ennek 2002. május 24. napjától számított kamatai megfizetésére kérte a felperes kötelezését.

A felperes fellebbezési ellenkérelme - az első fokú eljárásban előadottak fenntartása mellett - az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult, annak hangsúlyozásával, hogy a kirendelt ellenőrző szakértő, ... szakvéleménye szerint tervhibát egyáltalán nem lehetett megállapítani.

A fellebbezés a következőkre tekintettel nem megalapozott.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése értelmében a fellebbezés és az ellenkérelem korlátai között bírálhatta felül, ezért nem érintette az ítéletnek a felperes keresetét részben elutasító, nem fellebbezett rendelkezését.

Az elsőfokú bíróság a döntéshez szükséges tényeket feltárta, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg a tényállást, és a per fő tárgyát tekintve megalapozott határozatot hozott a fellebbezéssel érintett körben.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek 2001. november 22-én a Ptk. 408. §-ában foglaltak szerinti tervezési szerződést kötöttek, amely szerint a vállalkozó műszaki-gazdasági tervező munka elvégzésére, a megrendelő pedig annak átvételére és díj fizetésére köteles. Az alperes védekezésére és viszontkeresetére figyelemmel helyesen állapította meg azt is, hogy a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése értelmében az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy a felperes a szerződésben vállalt tervszolgáltatási kötelezettségének nem tett maradéktalanul eleget, és a belterületi csapadékvíz elvezetésére készített kiviteli terv hibás volt.

A másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy az alperes nem bizonyította a perben, hogy a 2001. november 22-én kelt tervezési szerződés II.1.c) pontja magában foglalta a „...i-víz jókarbahelyezése” megnevezésű fenntartási terv és a rekultivációs terv elkészítését.

A perben eljáró igazságügyi szakértők vizsgálták a vízjogi létesítési engedélyt, mivel a szerződés szerint az időközben kiadott vízjogi létesítési engedély előírásainak a figyelembevételével kellett a felperesnek elkészíteni a kiviteli terveket. A szakértők azonos következtetésre jutottak arra nézve, hogy a felperesnek nem volt feladata a „...i-víz jókarbahelyezése” megnevezésű fenntartási terv elkészítése (... igazságügyi szakértő 2004. június 10-én kelt szakvéleménye 12. oldal, ... igazságügyi szakértő 2006. április 15-én kelt szakvélemény 4-5., és 16. oldal).

Nem volt azonos az igazságügyi szakértők véleménye a rekultivációs terv szolgáltatásának a kérdésében. ... igazságügyi szakértő a szerződés II.1.c) pontjában írtak értelmezésével foglalta el azt az álláspontot, hogy a felperes feladatkörébe tartozott a külterületi termőföldet igénybe vevő munkáknál a változási vízrajz, a megközelítő út, az építkezésnél igénybe vett termőföld-részletek talajminőségét biztosító rekultivációs terv elkészítése (2004. június 10-én kelt szakvélemény 12-13. oldal). Jogi kérdés megítélése azonban nem volt a szakértő feladata, ezért - az alábbiakra is figyelemmel - helyesen döntött az elsőfokú bíróság, amikor ezt az álláspontot ítélezése alapjául nem fogadta el.

A Ptk. 205. §-ának (2) bekezdése előírja; a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges.

E törvényhely értelmében lényeges kérdés a szerződés tárgya; a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás, azok mértéke és mennyisége.

A tervezési szerződés II.1.c) pontja szerint a tervező feladata a következő volt: a tervező elkészíti a ...i-völgyi települések (... , ... , ... , ... , ... , ...-...) belterületi csapadékvíz csatornázásának és a hat hektáros záporvíz-tározó kiviteli terveit az összes szakágra kiterjedően az időközben kiadott vízjogi létesítési engedély előírásainak a figyelembevételével.

A szerződés nem tartalmazta sem a „...i-víz jókarbahelyezése” megnevezésű fenntartási- sem a talajminőséget biztosító rekultivációs terv elkészítését, mint a szerződés tárgyát, ezért erre vonatkozó kifejezett megállapodás hiányában a felek között nem jött létre megállapodás a „...i-víz jókarbahelyezése” megnevezésű fenntartási és a rekultivációs terv szolgáltatására.

A Ptk. 240. §-ának (1) bekezdése értelmében a felek közös megegyezéssel módosíthatják a szerződés tartalmát vagy megváltoztathatják kötelezettségvállalásuk jogcímét.

A perbeli esetben a felek a 2001. november 22-én kelt szerződésben akként rendelkeztek, hogy a szerződés módosítására csak a jelen szerződés aláírói jogosultak, és a módosítást mindenkor írásban kell rögzíteni. Helytállóan állapította meg ezért az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképp azt is, hogy az alperes nem bizonyította a perben; a felek a megvalósulási terv elkészítésére nézve módosították a tervezési szerződést. Az első fokú ítélet indokaival a másodfokú bíróság egyetértett, azt megismételni nem kívánja.

Mindezek alapján a perben nem nyert bizonyítást, hogy a felperes a perbeli szerződésben vállalt tervszolgáltatási kötelezettségének nem tett eleget.

A Ptk. 305. §-a értelmében az alperest terhelte annak bizonyítása is, hogy a felperes által szolgáltatott kiviteli tervek nem feleltek meg a teljesítéskor a törvényes, vagy a szerződésben meghatározott tulajdonságoknak.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint az alperes a kiviteli tervek hibáit kétséget kizáróan nem bizonyította. Egyrészt a felperes terveit módosító, a javítási munkára vonatkozó terveket az alperes nem tudta a szakértői vizsgálat során bemutatni, másrészt az általa megjelölt kifogások kisebb, alárendelt jelentőségű kérdésekre vonatkoztak, amelyeket - a szakértő megállapítása szerint - művezetés keretében megoldottak, és ez lényeges munkát, illetve költséget nem igényelt. E tényeket aggálytalanul állapította meg ... igazságügyi szakértő 2006. április 15-én kelt szakvéleményében (18. oldal).

A fentiekből következik, hogy a fellebbezéssel érintett tökekövetelés elutasítása iránti kérelemnek, illetve a viszontkeresetben érvényesíteni kívánt igénynek nincs

meg az alapja, ezért az alperes nem volt jogosult az elsőfokú bíróság ítéletében írt tervezési díj kifizetésének a megtagadására.

Tévesen határozott az elsőfokú bíróság ítélete rendelkező részében a késedelmi kamat mértékéről. A felek a 2001. november 22-én kelt tervezési szerződés V.4. pontjában késedelmes fizetés esetére abban állapodtak meg, hogy a megrendelő a mindenkori jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot köteles a tervező részére fizetni, ezért e megállapodástól az elsőfokú bíróság nem térhetett el.

A késedelmi kamat kezdő időpontját érintően a fellebbezés annyiban alapos, hogy a felek 2002. március 29-én kelt megállapodása alapján az egyértelműen megállapítható, hogy a felperes részéről már kibocsátott bruttó 7.500.000 forint számla fizetési határideje 2002. április 30. napjára módosult.

A fentiekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a nem fellebbezett részében nem érintve - a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - a késedelmi kamat mértékét és a rendelkező részben írt részösszeg után a késedelmi kamat kezdő időpontját tekintve - részben megváltoztatta, az ítélet egyéb rendelkezéseit pedig helybenhagyta.

A túlnyomó részben sikertelenül fellebbező alperest a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes jogi képviselőjével felmerült, általános forgalmi adót is tartalmazó másodfokú perköltség megfizetésére, amelyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésének alkalmazásával állapította meg. Az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 5. § (1) bekezdésének b) pontja alapján az alperes teljes személyes illetékmentességben részesült, ezért az általa le nem rótt jogorvoslati illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2007. december 11.

. Gál Judit s. k.,

a tanács elnöke

. Rédei Anna s. k.,  
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.,  
bíró

